

Концепт language of painting/ мова образотворчого мистецтва у мистецтвознавчих есе Джона Бергера

Т. В. Луньова

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, м. Полтава, Україна
Corresponding author. E-mail: lunyovat@yahoo.com

Paper received 28.01.18; Revised 02.02.18; Accepted for publication 05.02.18.

<https://doi.org/10.31174/SEND-PH2018-150VI43-07>

Анотація. У статті з позицій когнітивно-дискурсивної лінгвістичної парадигми здійснено аналіз концепту LANGUAGE OF PAINTING/ МОВА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА, втіленого в мистецтвознавчих есе Джона Бергера. Структуру аналізованого концепту змодельовано як складну сукупність основних концептуальних опозицій TRADITION :: INNOVATION (ТРАДИЦІЯ :: ІННОВАЦІЯ), EXCEPTIONAL :: AVERAGE/ TYPICAL (ВИНЯТКОВИЙ :: ПОСЕРЕДНІЙ/ ТИПОВИЙ), VISIBLE :: INVISIBLE (ВИДИМИЙ :: НЕВИДИМИЙ), TRUTH :: LIE (ПРАВДА :: БРЕХНЯ) і фрейму “Painter’s struggle” (“Боротьба художника”). Визначено три характерні особливості дискурсивного розгортання зазначеного концепту в текстах есе.

Ключові слова: концепт, вербалізація, мистецтвознавчі есе, когнітивно-дискурсивний, структура концепту.

Вступ. У своїй аналітико-критичній праці, присвяченій розгляду сучасного стану концептології в Україні, проф. О.П. Воробйова вказала на три можливі сценарії розвитку цього напрямку лінгвокогнітивних досліджень: екстенсивний, інтенсивний та інтенсивно-екстенсивний [1, с. 10-11]. Екстенсивний сценарій витлумачено як “накопичення даних про концепти, описувані за схожими лекалами” [там само, с. 11], інтенсивний – як “пошук ... нових ракурсів дослідження концептів і концептосистем на основі евристично вагомих узагальнень відносно їхньої структури, змісту, взаємозв’язків та інших конститутивних і комбінаторних параметрів” [там само], а інтенсивно-екстенсивний, охарактеризований як найбільш вірогідний, означено як синтез накопичення даних про окремі концепти з одночасним домінуванням концептологічних студій міждисциплінарного характеру [там само]. Серед таких перспективних міждисциплінарних напрямків потенційно продуктивною вбачається “мистецтвознавча лінгвістика” (названа також авторами цієї концепції В.В. Фещенко і О.В. Ковалем лінгвоестетикою, чи лінгвомистецтвознавством), яка є “частиною функціональної теорії мови та художньої семіотики мистецтва” [8, с. 335], “синтезом теорій мови і мистецтва” [там само, с. 17]. Мистецтвознавча лінгвістика передбачає “осмислення з когнітологічних і лінгвоестетичних позицій характеру семіологічної відповідності між мовою та мистецтвом” [там само, с. 336]. У цьому науковому контексті лінгвокогнітивний аналіз мистецтвознавчих праць убачається мотивованим першим кроком на шляху до міждисциплінарних когнітологічних досліджень мови і мистецтва, адже мистецтвознавча мова може розглядатися як один із різновидів екфрасису [8, с. 448], а останній є особливим випадком семіозису, у якому відбувається перекодування візуального у вербальне [там само, с. 448]. Іншими словами, аналіз когнітивних аспектів мистецтвознавчих текстів як “місця зустрічі” власне мови і мистецтва є розглядом таких ментальних структур, які одночасно закорінені в мовній семантиці й спрямовані на інтерпретацію творів мистецтва. За умови успішності такого аналізу можна здобути евристично значущі дані про загальні когнітивно-семіотичні принципи людської діяльності.

Огляд літератури з визначеної теми. Окреслена вище наукова задача когнітивного аналізу вербалізованих ментальних структур у мистецтвознавчих текс-

тах розв’язується у даній розвідці з опорою на методологічний апарат сучасної когнітивно-дискурсивної парадигми як “інтегральної” парадигми сучасної лінгвістики [7, с. 6], яка виникла з утвердженням у науці діяльнісного стилю мислення [5, с. 4], за якого мова розглядається не як “інструмент комунікації-обміну готовим знанням, об’єктивованим в мовних знаках”, а як “комунікативна взаємодія суб’єктів, змістом якої є вироблення спільної системи орієнтації у життєвому просторі на основі формування мовних знаків” [там само]. З-поміж різних потенційно можливих підходів до вивчення концептів у дискурсі (зокрема, аналізу різних концептів в одному типі дискурсу чи одного концепту в різних дискурсах [7, с. 247]), у даній статті зrealізовано підхід “окремий концепт у певному типі дискурсу”, зважаючи на те, що така “взька перспектива сприяє вивченню певного концепту в глибину” [там само, с. 249]. Відповідно враховано досвід аналізу конкретних концептів у певних типах дискурсу [6; 9; 3; 2; 4 та ін.].

Метою даної розвідки є з’ясувати структуру концепту LANGUAGE OF PAINTING / МОВА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА, експлікованого у мистецтвознавчих есе Джона Бергера, і визначити дискурсивні особливості вербалізації вказаного концепту. **Матеріалом** дослідження послужили контексти мовної об’єктивації концепту LANGUAGE OF PAINTING у книзі одного з провідних сучасних дослідників мистецтва Джона Бергера “Portraits: John Berger on artists” [10], вибрані методом суцільної вибірки. Для аналізу фактичного матеріалу були застосовані методи контекстуального аналізу, лінгвокогнітивного моделювання та когнітивно-прагматичної інтерпретації.

Результати дослідження та їх обговорення. Мистецтвознавчу книгу “Portraits: John Berger on artists” становлять 74 окремі есе, кожне з яких присвячено творчості одного художника. Концепт LANGUAGE OF PAINTING експліцитно вербалізовано у 12 есе. У своїй сукупності ці контексти слугують для об’єктивації цілісної складної ментальної одиниці, яка у мистецтвознавчих працях Джона Бергера є інструментом аналізу й витлумачення творів образотворчого мистецтва. Усі ці контексти концептуально узгоджуються між собою, що свідчить про цілісність уявлень про те, що являє собою мова образотворчого мистецтва як певний специфічний феномен, у картині світу Джона Бергера і відповідно про внутрішню не-

суперечність концепту LANGUAGE OF PAINTING у його розумінні.

Об'єктивований у мистецтвознавчих есе Джона Бергера концепт LANGUAGE OF PAINTING має складну структуру, до складу якої входять такі основні компоненти: концептуальні опозиції TRADITION :: INNOVATION (ТРАДИЦІЯ :: ІННОВАЦІЯ), EXCEPTIONAL :: AVERAGE/ TYPICAL (ВИНЯТКОВИЙ :: ПОСЕРЕДНІЙ/ ТИПОВИЙ), VISIBLE :: INVISIBLE (ВИДИМИЙ :: НЕВИДИМИЙ), TRUTH :: LIE (ПРАВДА :: БРЕХНЯ) і фрейм "Painter's struggle" ("Боротьба художника"). Кожен із цих компонентів має розгорнуте словесне втілення. Обидва члени концептуальної опозиції TRADITION :: INNOVATION експліцитно представлені в такому контексті: (1) "The essential character of oil painting has been obscured by an almost universal misreading of the relationship between its 'tradition' and its 'masters'. Certain exceptional artists in exceptional circumstances broke free of the norms of the tradition and produced work that was diametrically opposed to its values: yet these artists are acclaimed as the tradition's supreme representatives: a claim which is made easier by the fact that after their death, the tradition closed around their work, incorporating minor technical innovations, and continuing as though nothing in principle had been disturbed" [10, с. 140]. У наведеному вище текстовому фрагменті концепт TRADITION вербалізовано за допомогою прямої номінації *tradition*, а концепт INNOVATION – описово за допомогою пропозиційної структури *Certain artists broke free of the norms of the tradition*. Зміст концепту INNOVATION розкрито в розглядуваному контексті за допомогою концептуальної опозиції NEW VALUES :: TECHNICAL INNOVATIONS (НОВІ ЦІННОСТІ :: ТЕХНІЧНІ ІННОВАЦІЇ), а саме: перший член цієї опозиції експліковано за допомогою складної синтаксичної структури *produced work that was diametrically opposed to its values*, а другий – завдяки розчленованій номінативній одиниці *technical innovations*.

В іншому есе аналізованій книги зміст концепту INNOVATION витлумачено за допомогою концептуальної опозиції NEW EXPERIENCE :: STYLISTIC REVOLUTION (НОВИЙ ДОСВІД :: СТИЛІСТИЧНА РЕВОЛЮЦІЯ): (2) "Art is regularly invigorated, not, as is lazily thought today, by stylistic 'revolutions', but by the introduction into the reserve of a previously shut-out aspects of human experience" [10, с. 423]. У наведеному текстовому фрагменті концепт INNOVATION вербалізовано за допомогою пропозиції *Art is invigorated*, а концепти NEW EXPERIENCE і STYLISTIC REVOLUTION оприявлені відповідно завдяки атрибутивним словосполученням *stylistic 'revolutions'* і *previously shut-out aspects of human experience*.

Концептуальна опозиція EXCEPTIONAL :: AVERAGE/ TYPICAL актуалізована у процитованому вище текстовому фрагменті (1) завдяки словосполученню *exceptional artists* і детально розкрита в наступному текстовому фрагменті: (3) "The two categories of exceptional works and average (typical) works are essential to our argument. ... Every exceptional work was the result of a prolonged successful struggle. Innumerable works involved no struggle. There were also prolonged yet unsuccessful struggles" [10, с. 140], де засобами вербалізації концептів EXCEPTIONAL та AVERAGE

є відповідно номінативні одиниці *exceptional works* та *average (typical) works*. Суть цієї опозиції визначена за допомогою концепту STRUGGLE (БОРОТЬБА), об'єктивованого за допомогою лексики *struggle*; зміст зазначеного концепту розкрито в наступних двох текстових фрагментах: (4) "To be an exception, a painter whose vision had been formed by this tradition, and who has probably studied as an apprentice or student from the age of sixteen, needed to recognize his vision for what it was, and then to separate it from the usage for which it has been developed. Single-handed he had to contest himself as a painter in a way that denied the seeing of a painter. This meant that he saw himself doing something that nobody else could foresee. The degree of effort required is suggested in two self-portraits by Rembrandt" [10, с. 140] і (5) "Each time a painter realised that he was dissatisfied with the limited role of painting as a celebration of material property and of the status that accompanies it, he inevitably found himself struggling with the very language of his own art as understood by the tradition of his calling" [10, с. 140]. У текстових фрагментах (4) і (5) концепт STRUGGLE вербалізований відповідно словами *contest* і *struggling*. Застосувавши лінгвокогнітивне моделювання, зміст цього концепту, репрезентованого в розглядуваних текстових фрагментах, можна представити у вигляді фрейму "Painter's struggle". Слотами вказаного фрейму є такі (у дужках наведено засоби їх вербалізації в тексті): [EXCEPTIONAL PAINTER/ ВИНЯТКОВИЙ ХУДОЖНИК] ((4) *To be an exception, a painter*, (5) *a painter*) [ALONE/ САМ-ОДИН] ((4) *Single-handed*) [HAD TO/ МУСИВ] ((4) *needed to*, (5) *had to*) [SEPARATE FROM/ ВІДДІЛИТИСЯ ВІД] ((4) *to separate from*) [TRADITIONAL APPROACH/ ТРАДИЦІЙНОГО ПІДХОДУ] ((4) *the usage for which it has been developed*, (4) *the very language of his own art as understood by the tradition*) [UNFORESEEABLY/ НЕПЕРЕДБАЧЕНО] ((4) *nobody else could foresee*) [PUTTING IN EFFORT/ ДОКЛАДАЮЧИ ЗУСИЛЬ] ((5) *The degree of effort required*).

Як бачимо, особливістю взаємодії концептуальних опозицій TRADITION :: INNOVATION, EXCEPTIONAL :: AVERAGE/ TYPICAL та фрейму як складників концепту LANGUAGE OF PAINTING у мистецтвознавчих есе Джона Бергера є їхня взаємозалежність і взаємопроникність: зміст цих концептуальних опозицій розкривається завдяки вказаному фрейму, водночас фрейм "Painter's struggle" включає концептуальні опозиції TRADITION :: INNOVATION, EXCEPTIONAL :: AVERAGE/ TYPICAL як свої необхідні складові.

Концептуальні опозиції VISIBLE :: INVISIBLE і TRUTH :: LIE як складники концепту LANGUAGE OF PAINTING вербально представлені в наступному текстовому фрагменті: (6) "Basquiat chose a different strategy. He sensed that hidden truths cannot be described in any of the languages commonly employed for the promotion of lies; he saw every official language as a code of conveying false messages. His strategy as a painter was to discredit and split open such codes and to let in some vibrant, invisible, clandestine truths – like a saboteur. His ploy as a painter was to spell out the world in a language that is deliberately broken – ontologically broken" [10, с. 483] завдяки таким мовним одиницям:

INVISIBLE – *hidden, invisible, clandestine*, TRUTH – *truths*, LIE – *lies, false*. Сам концепт LANGUAGE OF PAINTING вербалізований за допомогою імені художника *Basquiat* і лексем *painter* та *language*.

Концепт NEW EXPERIENCE в аналізованих есе входить не лише до опозиції NEW EXPERIENCE :: STYLISTIC REVOLUTION, а до опозиції TRADITIONAL EXPERIENCE :: NEW EXPERIENCE, котра підпорядковується концептуальній опозиції TRADITION :: INNOVATION. Концептуальна опозиція TRADITIONAL EXPERIENCE :: NEW EXPERIENCE має численні контекстуальні втілення в аналізованих есе, зокрема: (7) “*Any professional painter learns a given language of painting, and this language – when seen from far away – is always limited because it has been developed to express and satisfy certain experiences and not others. Every art-form is intimately related to a type of life experience*” [с. 436], де експліцитно вербалізовано концепти LANGUAGE OF PAINTING (*language of painting*), TRADITIONAL EXPERIENCE (*certain experiences*), концепт NEW EXPERIENCE імпліковано. При цьому принципова змістова відмінність між концептами TRADITIONAL EXPERIENCE та NEW EXPERIENCE розкрита за допомогою концепту LIMIT/ОБМЕЖЕННЯ, вербалізованого лексемою *limited*. У наступному текстовому фрагменті відмінність між концептами TRADITIONAL EXPERIENCE та NEW EXPERIENCE витлумачена за допомогою концептуальної опозиції EXCLUSION :: INCLUSION: (8) *Every style in art cherishes certain experiences and excludes others. When somebody tries to introduce into painting a life experience which the current style or traditional style exclude, he is always dubbed by the professionals crude, clumsy, grotesque, naïve, primitive*” [10, с. 436-437].

Послідовне використання концептуальних опозицій як засобів структуризації концепту LANGUAGE OF PAINTING в текстах мистецтвознавчих есе Джона Бергера відображає структуру цього концепту в картині світу автора і водночас є характерною особливістю дискурсивної вербалізації вказаного концепту. Вона слугує ефективним засобом, за допомогою якого читач есе може сконструювати своє чітке розуміння феномену мови образотворчого мистецтва.

Другою питомою дискурсивною специфікою втілення концепту LANGUAGE OF PAINTING у мистецтвознавчих есе Джона Бергера є та, що щоразу узагальнене твердження щодо структури досліджуваного концепту на кшталт розглянутих вище контекстів підтверджується конкретними прикладами. Ці приклади належать до двох типів: з царини образотворчого мистецтва і з царин інших видів мистецтва. Перші можуть вживатися як у комбінації з другими, так і самі по собі. Другі використовуються лише в комбінації з першими. Наприклад, висловивши свою позицію щодо мови образотворчого мистецтва та її використання для передачі нового досвіду – відповідний контекст процитовано вище у текстовому фрагменті (7), –

Джон Бергер наводить приклади з мистецтва музики і власне образотворчого мистецтва: (9) “*The difference between chamber music and jazz is not one of quality, finesse, or virtuosity but of two ways of life, which the people involved did not choose but were born into. The professional skill learnt by an apprentice in Gainsborough’s studio was ideal for painting feathers and satin and useless for painting a Pietà*” [10, с. 436]. У наступному текстовому фрагменті використано приклад лише з царини малярства: “*In the later painting he [Rembrandt] has turned the tradition against itself. He has wrestled its language away from it. He is an old man. All has gone except a sense of the question of existence, of existence as a question. And the painter in him who is both more and less than the old man has found the means to express just that, using the medium which has been traditionally developed to exclude any such question*” [10, с. 142].

Третьою особливістю дискурсивного представлення концепту LANGUAGE OF PAINTING в есе Джона Бергера є зворотній зв’язок з візуальним, задля інтерпретації якого, власне, і здійснена вербальна експлікація концепту LANGUAGE OF PAINTING, котрий виступає одним з основних інструментів авторського аналізу творів образотворчого мистецтва. Цей зворотній зв’язок проявляється у наявності репродукцій окремих згаданих у тексті картин (наприклад, у книзі вміщено два автопортрети Рембрандта різних років [10, с. 141, 142]), а також в тому, що у якості ілюстрації певних тверджень наводяться лише прізвища художників, без подальшої деталізації, наприклад: (11) “*This is why Rembrandt or Vermeer or Poussin or Charadin or Goya or Turner had no followers but only superficial imitations*” [10, с. 140]. У таких контекстах читач має покладатися на свій власний візуальний досвід, щоб зрозуміти суть концепту LANGUAGE OF PAINTING, тобто не лише вербальне використовується автором як засіб пояснення візуального, а й навпаки.

Підбиваючи підсумки проведеного дослідження, можемо зробити такі висновки: вербалізований у мистецтвознавчому дискурсі Джона Бергера концепт LANGUAGE OF PAINTING має складну структуру, яка відображає як багатоаспектність самого феномену, репрезентованого цим концептом, так і специфіку авторського розуміння вказаного феномену. Дискурсивне втілення концепту LANGUAGE OF PAINTING відбиває складну динаміку вербального і візуального, коли вербальний конструкт застосовується як засіб інтерпретації візуального конструкта і, у свою чергу, потребує візуального для того, щоб бути зрозумілим.

Перспектива подальших досліджень убачається у застосуванні методики когнітивно-дискурсивного аналізу до вивчення інших концептів мистецтвознавчого дискурсу з метою моделювання когнітивних структур, які виконують роль інтерфейсу між вербальним та візуальним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воробьєва О.П. Концептологія в Україні: обзор проблематики // Лингвоконцептологія: перспективні напрямлення: монографія / авт. кол.: А.Э. Левицкий, С.И. Потапенко, О.П. Воробьєва и др.; под ред. А.Э. Левицкого, С.И. Потапенко, И.В. Нейдановой. – Луганск : Изд-во ГУ ЛНПУ имени Тараса Шевченко, 2013. – С. 10-37.
2. Галуцьких І.А. Сенсорний концепт ЗАПАХ/ SMELL у художньому дискурсі (на матеріалі художньої прози англійського постмодернізму) / І.А. Галуцьких // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Сер. : Філологія. – 2016. – № 22. – С. 86-88.

3. Доганюк Е.В. Еволюція концепту КРАСА в англomовному дискурсі XIV – XXI століть : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філолог. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови” / Е.В. Доганюк. – Харків, 2017. – 20 с.
4. Жулавська О.О. Актуалізація концепту ТЕРОРИЗМ у сучасному британському газетному дискурсі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови” / О.О. Жулавська. – Харків, 2011. – 20 с.
5. Мартинюк А. П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. – 196 с.
6. Петрик Т. Фреймова модель концепту “РЕЛІГІЯ” в езотеричному дискурсі / Т. Петрик // Вісник Львівського університету. – Серія іноземні мови. – 2016. – Вип. 23. – С.10-17.
7. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А.М. Приходько. – Запоріжжя : Прем’єр, 2008. – 332 с.
8. Фещенко В.В. Сотворение знака: Очерки о лингвоэстетике и семиотике искусства / В.В. Фещенко, О.В. Коваль. – М. : Языки славянской культуры, 2014. – 640 с.
9. Хоменська І.В. Вербалізація концепту УКРАЇНА в українському художньому дискурсі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філолог. наук : спец. 10.02.01 “Українська мова” / І.В. Хоменська – К., 2016. – 20 с.

ДЖЕРЕЛА ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

10. Berger J. Portraits: John Berger on artists / John Berger / [Ed. Tom Overton]. – L., N.Y. : Verso, 2015. – 512 p.

REFERENCES

1. Vorobyova O.P. Conceptology in Ukraine: an Overview of the key issues // Linguo-conceptology: Promising approaches / A.E. Levitskiy, S.I. Potapenko, O.P. Vorobyova & al.; Ed. by A.E. Levitskiy, S.I. Potapenko, I.V. Neydanova. – Lugansk : Lugansk National University named after Taras Shevchenko Publishing, 2013. – P. 10-37.
2. Galutskikh I. Sensory concept SMELL in literary discourse // Naukovyy visnyk of International Humanitarian University. – Series : Philology. – 2016. – № 22. – P. 86-88.
3. Dovhaniuk E.V. The evolution of the concept BEAUTY in the English discourse of the 14th – 21st centuries : Author’s abstract of the thesis for a Candidate degree in Philology : Specialty 10.02.04. – Germanic languages / E.V. Dovhaniuk. – Kharkiv, 2017. – 20 p.
4. Zhulavs’ka O.O. Instantiation of the concept TERRORISM in modern British newspaper discourse : Author’s abstract of the thesis for a Candidate degree in Philology : Specialty 10.02.04. – Germanic languages / O.O.V. Zhulavs’ka. – Kharkiv, 2011. – 20 p.
5. Martinyuk A.P. Dictionary of the key terms of cognitive-discursive linguistics. – Kharkiv : Kharkiv National University named after V.N. Karazin Publishing, 2011. – 196 p.
6. Petryk T. Frame model of the concept RELIGION in esoteric discourse / T. Petryk // Visnyk of the Lviv University. – Series : Foreign Languages. – 2016. – Is. 23. – P 10-17.
7. Pryhodko A.M. Concepts and systems of concepts in cognitive-discursive paradigm of linguistics / A.M. Pryhodko. – Zaporizya : Premier. – 332 p.
8. Feshchenko V. Semiopoiesis: Essays in linguistic aesthetics and semiotics of art / V. Feshchenko, O. Koval. – M. : Yazyki slavyanskoy kulturu, 2014. – 640 p.
9. Khomenska I.V. Verbalization of the concept “Ukraine” in Ukrainian belles-lettres discourse : Author’s abstract of the thesis for a Candidate Degree in Philology : Specialty 10.02.01. – The Ukrainian language / I.V. Khomenska. – Kyiv, 2016. – 20 p.
10. Berger J. Portraits: John Berger on artists / John Berger / [Ed. Tom Overton]. – L., N.Y. : Verso, 2015. – 512 p.

The concept LANGUAGE OF PAINTING in John Berger’s essays on art

T. V. Lunyova

Abstract. The article focuses on the analysis of the concept LANGUAGE OF PAINTING represented in John Berger’s essays on art. The study is grounded in the methodological foundations of the cognitive-discursive linguistic paradigm. The structure of the concept LANGUAGE OF PAINTING is modeled as a complex interrelation of the conceptual oppositions TRADITION :: INNOVATION, EXCEPTIONAL :: AVERAGE/ TYPICAL, VISIBLE :: INVISIBLE, TRUTH :: LIE and the frame “Painter’s struggle”. Besides, the three peculiarities of the actualization of the given concept in the discourse of the essays are determined and described.

Keywords: concept, verbalization, essays on art, cognitive-discursive, structure of the concept.

Концепт LANGUAGE OF PAINTING/ ЯЗЫК ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА в искусствоведческих эссе Джона Бергера

Т. В. Лунёва

Аннотация. Исходя из методологических позиций когнитивно-дискурсивной парадигмы лингвистики, в статье проанализирован концепт LANGUAGE OF PAINTING/ ЯЗЫК ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА, воплощенный в искусствоведческих эссе Джона Бергера. Структура указанного концепта смоделирована как сложная совокупность концептуальных оппозиций TRADITION :: INNOVATION (ТРАДИЦИЯ :: ИННОВАЦИЯ), EXCEPTIONAL :: AVERAGE/ TYPICAL (ИСКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ :: ПОСРЕДСТВЕННЫЙ/ ТИПИЧНЫЙ), VISIBLE :: INVISIBLE (ВИДИМЫЙ :: НЕВИДИМЫЙ), TRUTH :: LIE (ПРАВДА :: ЛОЖЬ) и фрейма “Painter’s struggle” (“Борьба художника”). Также раскрыты три характерные особенности дискурсивного воплощения указанного концепта в текстах эссе.

Ключевые слова: концепт, вербализация, искусствоведческие эссе, когнитивно-дискурсивный, структура концепта.